

Læreruddannelsens nutidige vilkår

At være lærer er at arbejde med vores vigtigste ressource, børn og unge. Hvis man ville uddannes som folkeskolelærer i 1995, skulle man søge ind på et af landets 18 seminarier. I dag skal man søge ind på en af de 7 professionshøjskoler. Vi uddanner stadig dygtige lærere, der skal skabe relationer, respekt og fundamentet for et oplyst demokrati, men hvilke vilkår har vi?

Det Lokale Undervisningssted

Holbæk Seminarium var den lokale mulighed i Vestsjælland, da jeg startede som ny seminarielærer i 1995. Jeg var 38 år og havde selv en læreruddannelse, en kandidatuddannelse og en faglig karriere som lærer og naturvejleder bag mig. Jeg var ny inden for denne type voksenuddannelse. Jeg mødte et uddannelsesmiljø, der var lille, trygt og på mange måder hyggeligt. Vi skulle uddanne studerende, der skulle skabe mindre faglige og sociale miljøer, hvor børn kunne møde det store fællesskab. På deres skole skulle de studerende kunne samarbejde med børn, forældre, lærere og ledere.

Vi sang fællessange hver morgen til morgensamlingen, alle der ville ytre sig fortalte om fagligt og socialt. Der var foreninger for teater, friluftsliv m.m. Seminariet holdt lokale foredragsaftener og inviterede f.eks. digteren Benny Andersen m.fl. Lokale skoler hentede deres vikarer hos os og vi efteruddannede lærerne. Vi kendte de fleste studerende og fulgte dem gennem deres uddannelse.

Som lærer var man med i et lille fag-fagligt miljø inden for sit specielle felt, men var også med i en stor tværfaglig lærergruppe på ca. 50 lærere med en meget bred baggrund. Vi var universitetsfolk, lærere, kommunalt uddannede, en dygtig og kompetent lærergruppe. Der var tid til at forberede sig, vi fik udviklingstimer, hvor man fagligt kunne følge kurser. Vi kendte hinanden og vidste hvem, man kunne spørge om hvad. Alle havde målrettet specialiseret sig mod folkeskole- eller friskoleundervisning. Der foregik også andet end undervisning. Vi spiste frokost sammen på lærerværelset og skulle man købe lokal ost var der en, der havde en kontakt. Flere medarbejdere var selv uddannet fra Holbæk Seminarium og nogle var gift med tidligere studerende. Vi holdt lærerrådsmøder, som vi selv styrede. Vi rådgav rektor og bestyrelse. Der var en demokratisk vedtagen forretningsorden. De studerende havde en lignende måde at organisere sig på. *"Det er vigtigt at forstå, Trine, at hver ny generation må oplæres i demokrati!"* Jeg lærte om Hal Koch og det, han stod for. Vores administration bestod af 2-3 lokale HK'ere og en sekretariatsleder. Her afleverede man sine kvitteringer, her udarbejdede de hold- og eksamenslister. Kontoret indberettede karaktererne, havde styr på bekendtgørelsesændringer og der sad altid nogen. De kendte de unge og vidste, hvem skulle have en studievejleder og hvem skulle have lidt trøst!

Det var et lille og indspist miljø. Der var faste roller og uskrevne regler. Som ny lærer skulle man træde varsomt. Havde man mod til det, trådte man frem og fremførte sin kritik på demokratisk vis! Man blev hørt, men ændringer blev det ikke altid til. Rektor sad i spidsen for udviklingsudvalget og tildelte midler til dem, han valgte. Studerende fik lov at gå til eksamen mange gange. Jeg blev som lærer udskiftet med en anden, da jeg dumpede en. De studerende skulle følge det hold, som de var startet sammen med. At gå på orlov eller barsel var besværligt. Vi skulle jo have vores finansiering på plads, vi fik penge pr. studerende. Der var et stramt økonomisk fundament.

Den Centrale Lærerfabrik

Så fik vi nye politiske vinde. Et bredt politisk flertal satte sejl. Alle de små mellemlange videregående uddannelser i de mindre byer blev samlet til professionshøjskoler i de byer, der tiltog sig magten. Det blev

et politisk rænkespil, ihvertfald på Sjælland. Personligt ytrede jeg mig negativt i medierne om den proces, der foregik. Jeg blev forsøgt fyret af den nye ledelse og endte med at gå selv.

I dag arbejder jeg på Københavns Professionshøjskole med ca. 2000 ansatte. En uddannelsesinstitution med mere end 20.000 studerende og kursister fordelt på bl.a. 21 videregående uddannelser og mere end 40 diplomuddannelser. Jeg har selv kun erfaring med læreruddannelsen. KP har mange andre uddannelser og er et stort og alsidigt uddannelsesmiljø.

Typen af lærerstuderende er de samme som på Holbæk Seminarium. Det er engagerede studerende, der gerne vil gøre en forskel i børns liv. Bogligt orienterede til en vis grad, men først og fremmest alsidige mennesker, der er villige til at stå på første række i Velfærdssamfundet med op til 75 forældre og papforældre som samarbejdspartnere. De er ikke altid så fagligt fokuserede, men praktisk orienterede og arbejder ofte med undervisningsjob ved siden af studiet. Jeg underviser nu det dobbelte antal lærerstuderende og de får den halve undervisningstid af, hvad de fik i 1995. Jeg møder ikke nødvendigvis de samme studerende igen næste semester. Min vejledningstid med de studerende og min udviklingstid er stort set væk. Jeg har nu op til 5-7 hold på et semester og jeg havde ca. 2-3 hold i Holbæk. Det bliver en minimums faglig undervisning, få timer til eksperimenter og dialog. Der er en skrabet norm og man må sætte sine faglige krav derefter. Udviklingstimer søger man i ekstern finansiering. Vi er stadig en bred, dygtig, erfaren og frygtelig travl lærergruppe. Magtstrukturerne og indspistheden er den samme, som de var på det lille seminarium. De er bare meget mere uigennemskuelige i denne store organisation. Mine studerende ser jeg næsten kun i vores undervisningslokale, hvor de samler ECTS-givende moduler og selvstændigt sammenstykker deres egen læreruddannelse. De studerende arbejder i grupper, men også meget på egen hånd. De er først og fremmest deres egen lykkes smed.

Hvad vil vores politikere med læreruddannelsen i Danmark?

Vi er nu ca. 240 lærere på vores læreruddannelse i København, fordelt på flere åbne arbejdslokaler, hvor man sidder ved et tilfældigt bord, når man kommer. Som lærer opererer man administrativt via digitale platforme med alt fra rejseafregninger, lokaler og litteraturanvisninger. Der er ansat sribetvis af konsulenter og HKére, men jeg har aldrig før selv lavet så meget administration. Jeg modtager til gengæld nyhedsbreve fra tre ledelsesniveauer i organisationen, rektorbegrebet er blevet udfordret. Opdragelse til demokrati er meget svært i disse mega-systemer. De studerende har undervisningstimer oven i hinanden, hvis de har holdt orlov et semester eller har ændret et fag. Det er deres eget problem.

Vi har flere specielle profillinjer. Jeg er stadig glad for at undervise på den brede almene læreruddannelse og har stor respekt for mine studerende og deres ildhu. Jeg har dog ikke respekt for de politikere der over hals og hoved satte denne professionshøjskoleproces i gang og lukkede masser af lokale seminarier med lærermangel i provinsen til følge. Politikere, der har nedskåret læreruddannelsen og dermed reduceret undervisningsmulighederne med ca. 50%. Indførelse af reformer i en uendelighed. Hovsa-oprettelse af dyre filialer af uddannelsen i de byer, der formåede at få fat i den. Politikere, der lader ekstern finansiering og skrabede driftsbevillinger betale for reel nyudvikling.

Vi arbejder stadig med den allervigtigste vigtigste ressource vi har i Danmark: Vores børn og unge ! Det kan man slet ikke se på vores bevillinger !

Jeg er bekymret for fremtidens børn.